ההקצבות הישירות שמחלקת הסוכנות היהודית למיפלגות הן רק קצה הקרחון. רובן ככולן של מאות מיליוני הדולארים מגיעות למיפלגות

חפש את המטמון

התשובה פשוטה. חיקהארי של תקציב הסוכנות אינו מוצא לקליטת עלייה, אלא למימון המיפלגות המייצגות בסוכנות. התקציב מוצא על ישראלים, ולא על עולים חדשים, והוא מתחלק בין מחלקות הסוכנות לפי מפתח מיפלגתי, כאשר כל מיפלגה מאדירה את השפעתה בישראל באמצעות תקציב מחלקתה. בין זה לבין קליטת עלייה אין ולא כלום.

למשל: ההקצבות לשרותים סוציאליים ובריאות, בגובה של 62.5 מיליון דולר. רק 15% מסכום זה מופנה לעולים חדשים. כל היתר מוצא על ישראלים. 36 מיליון דולר יוצאו השנה על מענקי־זיקנה, כאשר פקידי־המחלקה — רובם ככולם שליחי־מיפלגה — יקבעו למי לתת מענקי־זיקנה ולמי לא לתת. מחלקה זו, כמו מישרד־הסעד השייך למפד"ל, שולט בקולות מקבלי מענקי־הזיקנה.

עוד 7.5 מיליון דולר יוצאו על מימון מעונות לקשישים. השולט בתקציב יקבע איזה קשיש יאוכסן, ואיזה ייזרק לרחוב. סכום של שלושה מיליון דולר יוצא על תעסוקה לקשישים.

אותו הסיפור: 7.2 מיליון דולר מייועדים לעזרה למיקרים קשים. פקידי המחלקה יחליטו מיהו מיקרה קשה, ומי לא.

על חינוך תוציא הסוכנות 161 מיליון דולר. מזה רק 12 מיליון לעולים חדשים. כל היתר לישראלים. 20 מיליון דולר יינתנו כמילגות לחינוך על־יסודי. בידי מחזיקי התקציב לקבוע מי יקבל מילגה, ומי לאו. עוד 27.5 מיליון דולר יופנו להחזקת ילדים בקיבוצים ובמוסדות. הקיצים והמוסדות בארץ שייכים למיפלגות. חלוקת התקציב תקבע איזה מיפלגה תגדיל את השפעתה בין הנוער. סכום של 322 אלף דולר הוצא לקניית כפר הנוער בכפר־הרואה של המפד"ל, והפיכתו כפר לנוער דתי מייוחד. זוהי פשוט מתנה של 322 אלף דולר למפד"ל, שתקבל גם השפעה על מוסד הנוער, שימומן על חשבון הסוכנות.

15 מיליון דולר יוצאו על טיפול בנוער במצוקה ובילדים בשכונות עוני, באמצעות מועדוני־נוער הנתונים להשפעה מיפלגתית, והמתחלקים בין המיפלגות הקיימות. 13 מיליון דולר יוצאו מקרן־חינוך מיוחדת לרשימה של מוסדות־חינוך לפי החלוקה המיפלגתית. 2.3 מיליון דולר יוקצבו ישירות לגני־הילדים של ארגוני־הנשים הבאים: ארגון אימהות עובדות, ויצ"ו, מיזרחי, האשה הדתית לאומית, אגודת ישראל ופועלי אגודת ישראל.

המיפלגה מתחילה בגן הילדים.

ההקצבה להתיישבות היא של 70 מיליון דולר, ל־210 יישובים, ובהם 200 אלף נפש. רק 5% (חמישה אחוזים!) מופנים לעולים חדשים. הכל לישראלים, לפי חלוקת התנועות ההתיישבותיות לפי המפתח המיפלגתי.

שיכלול ההסוואה

הסוכנות היהודית בנויה בדיוק כמו ממשלת ישראל. היא מכשיר המוציא כספים מן היהודים בחו"ל, לגות, הרי המיפלגות מקבלות סידור זה ברצון, ומס ההכנסה האמריקאי עוצם את עינו החמדנית.

הלוואה למימון מיפלגות

מיפלגות ממשיכות לחלוב ולסחוט את הסוכנות, למרות הירידה המדאיגה בהכנסותיה.

התקציב החדש של הסוכנות לשנת 1976/75 הוא בן 502 מיליון דולר בילבד, לעומת תקציב של 702 מיליון דולר בשנה הקודמת. התקציב של 702 מיליון דולר היה על הנייר, ובפועל הוצאו רק 510 מיליון דולר, ביגלל הירידה בהכנסות.

השנה הניחו מראש תקציב של 502 מיליון דולר בילבד, אולם גם הוא כולל כמה סעיפי־הכנסה בלתי־ריאליים. למשל, ההכנסה מתרומות נאמדת ב־275 מיליון דולר, כאשר התרומות אשתקד היו רק 205 מיליון דולר. סכום התקציב כולל מענק ממשלתי אמריקאי של 20 מיליון דולר, לעומת הנחה של מענק של 35 מיליון דולר בתקציב הקודם.

ההכנסות כוללות הלוואות של 150 מיליון דולר, כאשר מוצהר כי יהיה צורך בהלוואות נוספות של 64 מיליון דולר, שעדיין לא הושגו. מכאן כי מתקציב של 502 מיליון דולר, 214 מיליון הם הלוואות. אלה תגדלנה את חובות הסוכנות, המשלמת כבר עתה יותר מ־40 מיליון דולר מדי שנה, להחזר החובות.

מתי אין מנוס מלקיחת הלוואות? כאשר יש עלייה, וצריך לגייס כסף בכל האמצעים. אולם העלייה המתוכננת השנה היא רק של 35 אלף עולים, ולקליטת מיספר זה די בתקציב קטן מתקציב הסוכנות. מדוע אין הסוכנות מתאימה את הוצאותיה להכנסותיה, קובעת תקציב הוצאות של 300 מיליון דולר בילבד, כגובה ההכנסות המצופה מן התרומות?

* חלוקה משוערת של ההקצבות הגלויות, המוסווות והסודיות, על־פי ניתוח הנתונים.

אלמוגי

בתירוץ שהכסף נועד לקליטת עלייה. היא משתדלת להעביר כסף רב ככל האפשר למיפלגות המייוצגות בסוכנות, כאשר הכסף מועבר בכל מיני צורות, תוך שימוש בהסוואה משוכללת ביותר.

עקרונית, מתחלקים הכספים בין הגופים לפי חלוקת כוחם במוסדות הסוכנות וההסתדרות הציונית. כללית, יש למיפלגת העבודה כ־30%, האיגוד העולמי של הציונים הכללים, הסניף העולמי של המיפלגה הליברלית, מחזיק כ־18%. הקונפדרציה העולמית של הציונות הכללית, שהיתה קשורה בעבר במיפלגה הליברלית העצמאית אך שקשריה עימה נחלשו, מחזיקה כ־12% (אולם אנשי ל"ע, שאינם משתתפים בהנהלה הציונית, מקבלים אחוזים כאילו הם ממשיכים להיות קשורים עם הקונפדרציה). הסתדרות המיזרחי והפועל המיזרחי, הסניף העולמי של המפד"ל, מקבלים 10% בערך. תנועת חרות — הציונים הריביזיוניסטים מקבלים כ־13.5%, ומפ"ם 6.5%.

הכספים מועברים למיפלגות הישראליות בכל מיני צורות. רק על אחת מהן — הדרך הגסה והישירה של הקצבה גלויה ללא רמאות — עיון שיטתי במיסהכנסה האמריקאי, יביגלה בא האוטומטום.

ההקצבות הישירות למיפלגות היו בסך של 28 מיליון לירות לשנה, כאשר תנועת העבודה ומפ"ם לא נהנות כימעט מהקצבה זו, מפני שהן שותפות במגבית ההסתדרות ומקבלות מיליונים דרכה. והרי הכל יודעים כי מגבית ההסתדרות היא, למעשה, מסווה למגבית למיפלגת העבודה ולמפ"ם. על כל פנים, הדבר ברור לראשי הסוכנות, שאינם מקציבים כספים למיפלגת העבודה ולמפ"ם, ביגלל מגבית ההסתדרות.

ההקצבה הישירה לא הלכה גם בעבר למיפלגות במישרין, אלא לקרנות המיפלגות שהוגדרו באוזני האמריקאים כ"קונסטרוקטיביות", אף שלא היו אלא קופות מיפלגתיות פשוטות: קרן תל"ח של חרות, קרן ארץ־ישראל של המפד"ל, וכדומה.

עתה יחול שינוי, אחרי שמס־ההכנסה האמריקאי לא יכול היה עוד להשלים עם רמאות כה גלוייה. הכספים יועברו מעתה ישירות למוסדות ולמיפעלים שמבחינת תפקידם הרישמי הם זכאים לכך שהתרומה להם תנוכה ממס־ההכנסה האמריקאי. מכיוון שמיפעלים אלה משמשים רק ציפור, שבו מועבר הכסף לידי מנגנוני המיפלגות, הרי שמיפלגות אלה יקבלו את הכסף בעקיפין.

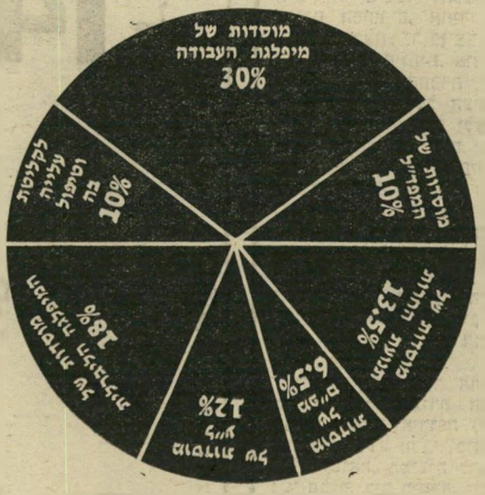

כך מתחלק הכסף *

דולצין

ם החקצבות לעלייה ולקליטה בנויות כך שהן מאפשרות ניצול מירבי של הכסף להאדרת ההשפעה המיפלגתית. 32.2 מיליון דולר יופנו לקליטה ראשונית ולסיוע כספי, כאשר אנשי המחלקה האחראית יקבעו למי לסייע, ולמי לא. סכום זה יינתן גם כהלוואות לפתיחת עסקים ובתי־מלאכה. ראשי המחלקה יקבעו שוב מי יפתח עסק, ומי לא.

על חינוך יהודי בתפוצות יוצאו 3.8 מיליון דולר — מזה מיליון דולר לשיגור יועצים חינוכיים ומהנדסים רוחניים מישראל. זהו סעיף המיועד לממן נסיעות לחו"ל של עסקני־המיפלגות, כאשר יתחשק להם. הירידה בהכנסות המגבית לא הביאה להקטנת מימון נסיעותיהם או

(המשך בעמוד 22)